

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 2) ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ.

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.

ਨਿੱਕਾ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1963 ਦਾ RSA 904

5 ਅਗਸਤ 1974 ਈ.

1887 ਦਾ XVI)— ਧਾਰਾ 17— ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਯੋਗ ਕੇਸ -ਕੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਆਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1887 ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁੜ-ਨਿਆਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਡੀਐਚਡੀਏ ਨੂੰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਟਾਈਟਲ ਦਾ ਈ-ਐਮ ਸਵਾਲ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ FA ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ' n . h ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪਰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਖੋਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ... ਟਾਈਟਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਜ਼-ਜੂ \ ਸੀਮੈਂਟ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1963 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬੰਤਾ : ਦੋ ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰਾਜਪੁਰ, ਮਿਤੀ ਜਨਵਰੀ, 1964 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਿੱਕਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ 12 ਸਤੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ 12 ਸਤੰਬਰ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੀ ਸਹਿਣ ਕਰੇਗਾ। ਸੂਟ ਦੀ ਲਾਗਤ.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਪੂਰਨ ਚੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ .

ਡੀਜੀ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.-ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀ: 2 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਨਿੱਕਾ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ 12 ਸਤੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 10,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 2,500 ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਰੁ. 1,500 ਨਕਦ. ਇਹ ਇੱਕ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਿੱਕਾ ਸਿੰਘ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ (ਮੁਦਈ) ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵੇਚੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੀ। ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੈਜ਼ਿਊਟੀਕੋਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨਿੱਕਾ ਸਿੰਘ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ *ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

(3) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ - ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਤਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-5

ਮਿਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ. ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੰਕਲਪ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ^੩ ਕਿ ਕਥਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੈਪਸੂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

(5) ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਕਹੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

(6) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਸਬੰਧ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੱਡੈਟ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸੀ ਪੱਡੈਟ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਖੋਜ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ *ਨਿਆਇਕਤਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ*। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ^੩।

(7) ਮੈਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ'

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1887 ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 'ਟਾਇਟਲ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੈਸੈਂਟ ਕੇਸ, 2 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਰੈਜ਼ ਜੁਡੀਕੇਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

(8) ਇਸ ਟ੍ਰਿਪਲਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪਹਿਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟਰ ਸਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1967 ਏਪੀ 143.

ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਨਿਆਂਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟੀ

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ 1 ਵਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦਾਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਨਮਾਲੀ ਸੇਨ ਆਰਿਡ ਹੋਰ, (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ, ਰੈਜ਼ ਨਿਆਇਕਤਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਗਲੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕਤਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਉਹ ਖੋਜਾਂ ਹੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦਾਸੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(9) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ¹ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ - ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

(10) **ਡਿਸਕਲੇਮਰ**-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੀ.ਐੱਸ.ਜੀ

ਏ.ਡੀ.ਕੋਸ਼ਲ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਸ.ਪੱਤਰ ਜੇ.ਜੇ.

ਵਾਤਾ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸਰਵਿਸ ਸੋਸਾਇਟੀ,- ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1973 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 409।

7 ਅਗਸਤ 1974 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXV)— ਧਾਰਾ 63— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਧਾਰਾ 14— ਧਾਰਾ 14— ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਢੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਕੀ ਅਲਟਰਾ-ਵਾਇਰਸ : ਆਰਟੀਕਲ 14।

(2) ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 33.